

خبرنامه

شماره ۱۵

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

بهار و تابستان ۱۳۹۱

فهرست مطالب

صفحه	* عنوان *
۳	جلسهٔ دبیر کمیسیون انجمن های علمی
۶	همایش بین المللی اقبال لاهوری
۷	گزارش هفتمین همایش بین المللی انجمن
۸	بیانیهٔ پایانی هفتمین همایش بین المللی انجمن
۱۱	فنون ادبی
۱۴	پژوهشنامهٔ زبان و ادب فارسی
۱۶	تازه های نشر

جلسه دبیر کمیسیون انجمن های علمی با رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

دکتر مرتضی براری، دبیر کمیسیون انجمن های علمی در روز دوشنبه ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ ساعت ۱۲ در موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران - دانشگاه مک گیل حضور یافت و با دکتر مهدی محقق در مورد فعالیت های انجمن از جمله تأسیس شعبه های انجمن در کشورهای دیگر به گفتگو پرداختند. در این جلسه مقرر شد با همکاری طرفین، مراسم رونمایی از شاهنامه (به خط عمادالکتاب که چهلمین نشریه انجمن است) به مناسبت چهلمین سال تأسیس انجمن برگزار شود.

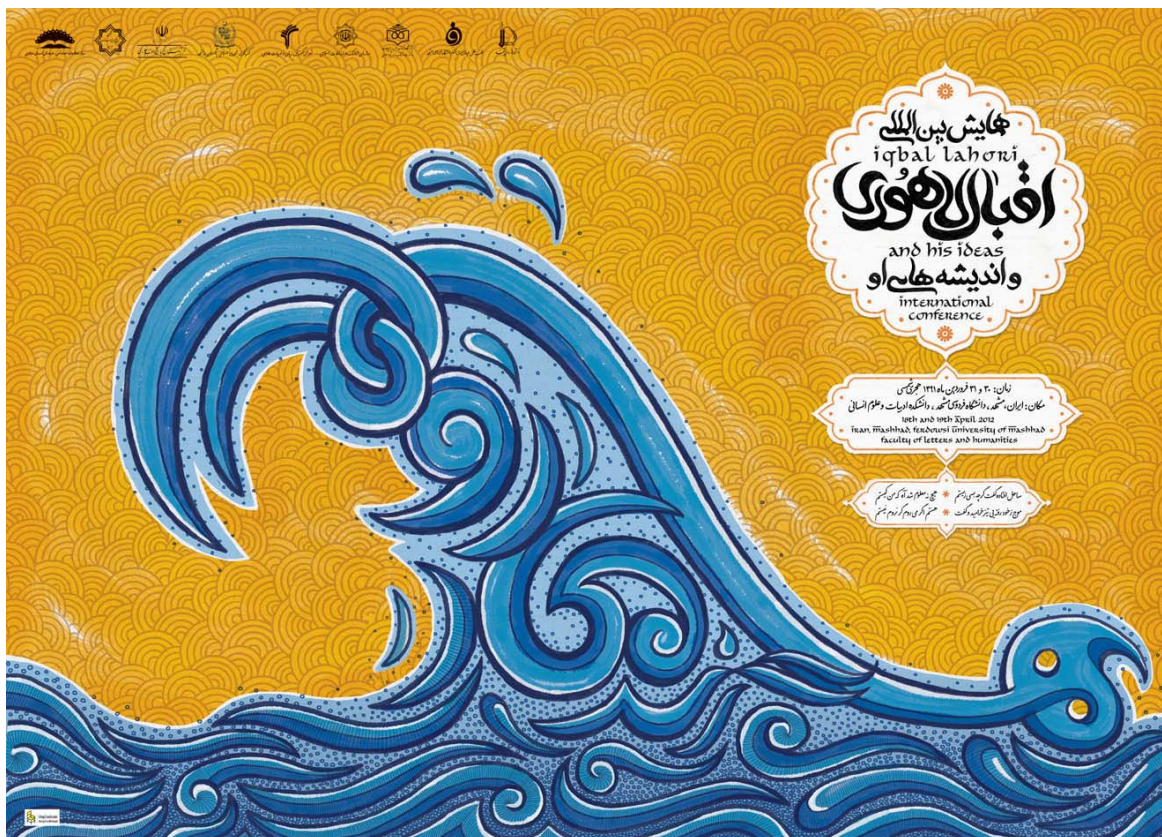

همایش بین المللی اقبال لاهوری

همایش بین المللی اقبال لاهوری به وسیله دانشگاه فردوسی ۳۰ و ۳۱ فروردین ماه ۱۳۹۱ با مشارکت چندین نهاد و موسسه علمی از جمله انجمن ترویج زبان و ادب فارسی در مشهد برگزار شد.

گزارش هفتمین همایش بین‌المللی

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

هفتمین همایش بین‌المللی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همکاری دانشگاه علامه طباطبایی تهران پانزدهم شهریورماه ۱۳۹۱ در دانشکده ادبیات آن دانشگاه آغاز به کار کرد.

در جلسه افتتاحیه همایش دکتر ایران‌زاده، دبیر همایش در گزارش خود اعلام کرد که تعداد ۱۹۶۰ چکیده و اصل مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شد که به لحاظ موضوعی بیشتر در حوزه‌های نقد و نظریه ادبی، مطالعات بین‌رشته‌ای، ادبیات تطبیقی، ادبیات داستانی، ادبیات معاصر، عرفان و متن‌پژوهی بوده است. با توجه به استقبال استادان و دانشجویان، حاصل علمی این همایش ترکیبی از خلاقیت پژوهشگران جوان و تجربه استادان است.

در ادامه جلسه دکتر وفایی (رئیس شورای گسترش زبان فارسی)، دکتر سید صدرالدین شریعتی (رئیس دانشگاه علامه طباطبایی)، دکتر مهدی محقق (رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی) در مورد زبان فارسی و ضرورت انجام این همایش در ترویج آن به سخنرانی پرداختند.

همچنین در این جلسه دکتر محمد دبیر مقدم (معاون علمی فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی) در مورد «فرهنگستان زبان و ادب فارسی، داشته و خواسته‌ها» به ایراد سخن پرداخت.

این همایش تا هفدهم شهریورماه ادامه داشت که در آن، ۱۰۱ مقاله در ۲۱ نشست عمومی و تخصصی به وسیله استادان و پژوهشگران داخلی و خارجی ارائه شد.

مهمانان خارجی که در طول این مراسم حضور داشتند، عبارت بودند از دکتر عظیمه مجید (افغانستان)، دکتر سلیم مظهر (پاکستان)، دکتر سلیم وهاب (تاجیکستان)، دکتر محمد عابد حسین (هند) و دکتر احمد شیخ اشتیاق (هند).

یکی از برنامه‌های روز دوم، کارگاه آشنایی با نرم افزارهای تخصصی ادبیات فارسی بود که به وسیله مهندس احسان رئیسی برپا شد.

از دیگر برنامه‌های این روز، نشست سردبیران مجلات علمی - پژوهشی کشور در رشته زبان و ادبیات فارسی مطالعات بینارشته‌ای (پرسش و پاسخ پژوهشگران و سردبیران) با حضور دکتر امیری خراسانی، دکتر پناهی، دکتر پورخالقی چترودی، دکتر خدایار، دکتر شعیری، دکتر مجد، دکتر مصطفوی و دکتر میرباقری فرد بود.

در مراسم اختتامیه همایش که در روز جمعه با حضور و سخنرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر سیدمحمد حسینی برگزار شد، از لوح فشرده آموزش زبان فارسی (شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی) رونمایی شد. این همایش ظهر روز هفدهم شهریورماه ۱۳۹۱ با قرائت بیانیه شرکت کنندگان در همایش به وسیله دکتر عابدیان به کار خود پایان داد.

بیانیه پایانی هفتمین همایش بین المللی

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی

به یاری خداوند و با همت دانشگاه علامه طباطبایی تهران به ویژه گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی و انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همراهی و همدلی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، شورای گسترش زبان و ادب فارسی، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه کتاب، هفتمین همایش بین المللی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران در تاریخ پانزدهم تا هفدهم شهریورماه در دانشگاه علامه طباطبایی برگزار گردید که طی آن، تعداد ۲۱ نشست عمومی و تخصصی تشکیل و ۱۰۱ مقاله ارائه شد. ما شرکت کنندگان در این همایش ضمن سپاس و قدردانی از کوشش‌ها و زحمات بی دریغ برگزارکنندگان، خواسته‌های خود را به شرح زیر اعلام می‌داریم:

۱. با توجه به این که زبان و ادبیات فارسی آینه فرهنگ اسلامی- ایرانی و مظهر وحدت و یکپارچگی ملت ایران است، مسئولان امر نهایت همت خود را بر این امر بگمارند تا با فراهم آوردن زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برای ارتقای این گنجینه نفیس گام‌های استواری بردارند.

۲. از آنجا که علاقه‌مندان به فراگیری زبان فارسی و مطالعات و تحقیقات آثار ادب فارسی خارج از ایران بی‌شمارند و از جمله وظایف ذاتی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی نیز آن است که زمینه گسترش این زبان را در داخل و خارج فراهم سازد، شایسته است موضوع کرسی‌های زبان و ادبیات فارسی در کشورهای دیگر و انتخاب استادان مجرب و توانمند اهتمام بیشتری شود.

۳. از مسئولان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری درخواست می‌شود ضمن فراهم کردن زمینه حضور صاحب‌نظران در رشته‌های علوم انسانی برای سیاست‌گذاری و تصمیم‌سازی در زمینه کمیت و کیفیت گزینش دانشجویان رشته زبان و ادبیات

فارسی به ویژه در واحدهای بین المللی دانشگاه ها، نیز روند جذب استادان و بررسی ارتقای اعضای هیأت علمی و شیوه انتخاب مدیران گروه ها تجدید نظر اساسی بنمایند.

۴. از فرهنگستان زبان و ادب فارسی با توجه به مسئولیت بسیار سنگینی که بر عهده دارد انتظار می رود ضمن ارتقای کیفیت فعالیت های خود، زمینه مشارکت استادان صاحب نظر در همه دانشگاه ها را نیز در رشد و اعتلای زبان و ادبیات فارسی فراهم سازد و در مراکز استان ها دفاتر نمایندگی ایجاد کند.

۵. انتظار می رود به جایگاه پیشگامان زبان و ادبیات فارسی یعنی معلمان آموزش و پرورش توجه بیشتری شود.

۶. از مسئولان برنامه ریزی درسی درخواست می شود در تدوین و بازنگری دروس مقاطع مختلف تحصیلی به ویژه دوره های تحصیلات تکمیلی شیوه ای اتخاذ نمایند تا با لحاظ کردن گردش علمی برای بازدید از مراکز مهم تاریخی- فرهنگی داخل و خارج کشور مجال مناسب فراهم گردد.

۷. توجه به ارائه متون شایسته و کاربردی در کنار تعداد مناسب دانشجویان درس فارسی عمومی و دروس آیین نگارش و اجتناب از ارائه مجازی این دروس، از خواسته های مهم ماست. همچنین برای اجرای بهتر امور ضرورت دارد استادان گروه های آموزشی با تأمل و دقت بر اساس علاقه و تخصص حوزه فعالیت های آموزشی و پژوهشی خود را مشخص کنند تا از پراکنده کاری ها جلوگیری شود.

۸. از مسئولان دست اندرکار نشریات، مدیران مسئول و سردبیران مجلات علمی- پژوهشی درخواست می شود نسبت به یکنواخت کردن معیارهای پذیرش مقالات علمی- پژوهشی، ارزیابی مستمر مجله های علمی - پژوهشی و تسریع در بررسی مقاله ها، بیش از پیش بکوشند.

۹. نشست های تخصصی - دوره ای زبان و ادبیات فارسی برای بهره گیری از تجربیات استادان پیشکسوت زبان و ادبیات فارسی به همراه همایش ها برگزار شود.

۱۰. برگزاری کارگاه های متنوع تخصصی توسط استادان مجرب و صاحب نظر برای بالابردن توانایی ها و مهارت های اعضای هیأت علمی، محققان و دانشجویان در زمینه های مختلف از موارد مهمی است که باید به آن توجه بیشتری شود.

۱۱. برای آشنایی بیشتر با مناطق مختلف کشور و ترغیب دانشجویان و فرهیختگان شهرستانی به امر خطیر زبان و ادبیات فارسی به نظر می رسد مفیدتر آن است که

همایش‌های انجمن ترویج منحصرأ در شهرستان‌ها برگزار شود. بر این اساس، مقرر شد همایش سال آینده (هشتمین همایش) در دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار گردد.

۱۲. بایسته است دبیرخانه دائمی، به منظور فراهم کردن امکانات مناسب برای اجرای مفاد قطعنامه‌های همایش دایر گردد.

در پایان ضمن آرزوی توفیق برای خدمتگزاران عرصه فرهنگ و زبان فارسی، از تمامی دست‌اندرکاران دبیرخانه همایش به ویژه استادان و دانشجویان گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی و کارکنان محترم این دانشگاه و انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران تشکر می‌کنیم.

شرکت کنندگان در هفتمین همایش بین‌المللی

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی

دانشگاه علامه طباطبایی - شهریور ۱۳۹۱

فنون ادبی

(مجله علمی - پژوهشی)

نشریه شماره ۶ (سال چهارم، شماره اول)

شماره ششم نشریه «فنون ادبی» بهار و تابستان ۱۳۹۱ در ۱۳۰ صفحه منتشر شد. این شماره در بردارنده این مقالات است:

نوعی خاص از ماضی نقلی در شاهنامه فردوسی (دکتر محرم رضایتی کیشه خاله، معصومه غیوری) / پژوهش‌های مسأله محور در مطالعات ادبی (دکتر احمد رضی) / تعلیل در معانی حروف جرّ عربی و حروف اضافه فارسی (دکتر سید محمد ابن الرسول، سمیه کاظمی نجف آبادی) / مفهوم دوگانه ترکیب اصطلاحی «از بُن دندان» (دکتر محمد ایرانی) / تخلص در شعر فارسی و عربی (دکتر ابراهیم خدایار، یحیی عبید صالح عبید) / نمود استمراری در فارسی معاصر (دکتر والی رضایی) / جنبه‌های نمادین رمان سووشون (دکتر ابراهیم رنجبر) / مأخذ شناسی قصص و حکایات جامع التمثیل (دکتر حسن ذوالفقاری)

همکاران علمی این شماره:

دکتر سید محمد ابن الرسول (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر مه‌ری باقری (استاد دانشگاه تبریز)، دکتر محمود براتی (دانشیار دانشگاه اصفهان)، دکتر یدالله جلالی پندری (دانشیار دانشگاه یزد)، دکتر سعید حسام پور (دانشیار دانشگاه شیراز)، ابوالفضل خطیبی (مربی فرهنگستان زبان و ادب فارسی)، دکتر عبدالله رادمرد (استادیار دانشگاه فردوسی)، دکتر محمد تقی محصل راشد (استاد پژوهشگاه علوم انسانی)، دکتر محرم رضایتی کیشه خاله (دانشیار دانشگاه گیلان)، دکتر سیده مریم روضاتیان (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر رضا شکرانی (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر اکبر صیادکوه (دانشیار دانشگاه شیراز)، دکتر اسحاق طغیان (استاد دانشگاه اصفهان)، اقدس فاتحی (مربی دانشگاه قم)، دکتر ناصر محسنی نیا (دانشیار

دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر علی محمدی آسیابادی (استادیار دانشگاه شهرکرد)، دکتر محسن محمدی فشارکی (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر فاطمه مدرس (استاد دانشگاه ارومیه)، دکتر سیدعلی اصغر میرباقری فرد (استاد دانشگاه اصفهان)، دکتر محمدرضا نجاریان (استادیار دانشگاه یزد)، دکتر تقی وحیدیان کامیار (استاد دانشگاه فردوسی)، دکتر محمدجعفر یاحقی (استاد دانشگاه فردوسی)، دکتر محمدرضا یوسفی (استادیار دانشگاه قم).

دفتر نشریه فنون ادبی

نشانی: اصفهان، خیابان هزار جریب، دانشگاه اصفهان، حوزه معاونت تحقیقات و

فناوری کدپستی ۷۳۴۴۱-۸۱۷۴۶

تلفن: ۷۹۳۲۱۷۵ دورنگار: ۷۹۳۲۱۷۷

پست الکترونیکی: liar@ui.ac.ir

fonoon_adabi@yahoo.com

این مجله در پایگاه های اطلاعاتی زیر نمایه می شود:

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

www.SID.ir

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

www.isc.gov.ir

بانک اطلاعات نشریات کشور

www.magiran.com

سایت مجلات دانشگاه اصفهان www.uijs.ui.ac.ir

فنون ادب

دوفصلنامه علمی-پژوهشی دانشگاه اصفهان

سال چهارم - شماره اول - (پیاپی ۶) بهار و تابستان ۱۳۹۱

شماره ۷۲۰۸-۸۰۰۲

نوعی خاص از ماضی نقلی در شاهنامه فردوسی

پژوهش‌های مسأله محور در مطالعات ادبی

«تعلیل» در معانی حروف جرّ عربی و حروف اضافه فارسی

مفهوم دوگانۀ ترکیب اصطلاحی «از بُن دندان»

تخلّص در شعر فارسی و عربی (بررسی تطبیقی نام‌های شعری در نزد

شاعران فارسی‌زبان و عرب)

نمود استمراری در فارسی معاصر

جنبه‌های نمادین رمان سووشون

مأخذ شناسی قصص و حکایات جامع التمثیل

پژوهشنامه زبان و ادب فارسی

(گوهرگویا)

(مجله علمی - پژوهشی انجمن)

نشریه شماره ۱۹ (سال پنجم - شماره سوم)

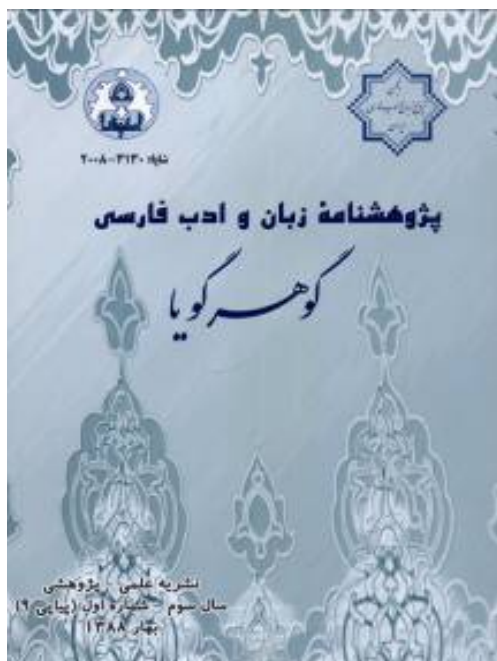
شماره نوزدهم نشریه «گوهر گویا» پاییز ۱۳۹۰ منتشر شد. در این شماره می‌خوانیم: اقتضای حال، زبان رمزی و تأویل شعر عرفانی (تقی پورنامداریان) / تأملی در مثل پیش قاضی و معلق بازی؟! (علی محمد مؤذنی - مجید منصوری) / نقد و بررسی شعر نو آیینی پیش از انقلاب اسلامی (میرجلیل اکرمی - محمد خاکپور) / بررسی تمناهای لکانی در خسرو و شیرین نظامی (مه دخت پورخالقی چترودی - سارا فرضی) / بررسی و تحلیل «هفت بزم انوشیروان» در شاهنامه (فاطمه غلامی - نجف جوکار) / تحقیق تطبیقی داستان حضرت یعقوب (ع) و فریدون و فرزندان آن (محمد مهدی پور) / مقایسه تحلیلی طرح و محتوای نمایشنامه «پرنده آبی» از موریس مترلینگ (محمد رضا نصر اصفهانی - محبوبه همتیان) / زمینه‌های گفتگویی طنز در مثنوی (علیرضا محمدی کله‌سر - محمد کاظم یوسف پور - محمد علی خزانہ دارلو).

مشاوران علمی این شماره:

دکتر حسین آقا حسینی (دانشیار دانشگاه اصفهان)، دکتر سجاد آیدنلو (استادیار دانشگاه پیام نور ارومیه)، دکتر محمدرضا ابن‌الرسول (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر علی اکبر احمدی دارانی (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر محمدرضا امینی (استادیار دانشگاه شیراز)، دکتر مهری باقری (استاد دانشگاه تبریز)، دکتر تقی پورنامداریان (استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)، دکتر مهدی تدین (استاد دانشگاه اصفهان)، دکتر حمید جعفری قریه‌علی (استادیار دانشگاه ولی عصر رفسنجان)، دکتر حسین حسن پور آلاشتی (دانشیار دانشگاه مازندران)، دکتر محمدرضا راشد محصل (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر رضا روحانی (دانشیار دانشگاه کاشان)، دکتر سیده مریم روضاتیان (استادیار دانشگاه اصفهان)، دکتر مهیار علوی مقدم (استادیار دانشگاه تربیت معلم سبزوار)، دکتر

علیرضا فولادی (استادیار دانشگاه کاشان)، دکتر رحیم کوشش (استادیار دانشگاه ارومیه)، دکتر علی محمدی آسیابادی (دانشیار دانشگاه شهرکرد)، دکتر محمود مدبری (استاد دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر سید علی اصغر میرباقری فرد (استاد دانشگاه اصفهان)، دکتر علیرضا نیکویی (استادیار دانشگاه گیلان)، دکتر محمدجعفر یاحقی (استاد دانشگاه فردوسی مشهد).

دفتر نشریه پژوهشنامه زبان و ادب فارسی (گوهر گویا)

نشانی: اصفهان، خیابان هزارجریب،
دانشگاه اصفهان،
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
کد پستی ۸۱۷۴۴
تلفن: ۰۳۱۱-۷۹۳۳۰۹۷
دورنگار: ۰۳۱۱-۷۹۳۳۱۵۱
سامانه نشریه:

<http://uijs.ui.ac.ir/jpll>

پست الکترونیکی:

gawhar@litr.ui.ac.ir

این نشریه در پایگاه های اطلاعاتی زیر نمایه می شود:
پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی www.SID.ir
پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) www.srlst.com
دارای ضریب تأثیر (IF) از پایگاه استنادی علوم
جهان اسلام (ISC)

شرح بزرگ دیوان

ناصر خسرو

جلد دوم

تالیف

دکتر مهدی محقق

ناشر:

موسسه مطالعات اسلامی

دانشگاه تهران - دانشگاه مک گیل

چاپ اول ۱۳۹۰

۶۴۹ ص ۱۸۰۰۰ تومان

موسسه مطالعات اسلامی

دانشگاه تهران

شرح بزرگ

دیوان

ناصر خسرو

جلد دوم

تالیف

دکتر مهدی محقق

تهران ۱۳۹۰

حکیم ابومعین ناصر فرزند خسرو قبادیانی معروف به ناصر خسرو علوی، شاعر، نویسنده، متکلم، فیلسوف، جهانگرد، واعظ و مبلغ مذهب اسماعیلی در قرن پنجم بود. دکتر مهدی محقق در سال ۱۳۵۳ تصحیحی از دیوان ناصر خسرو را با همکاری مجتبی مینوی به چاپ رساند و در آن وعده داد که جلد دوم را به تعلیقات اختصاص می دهد که با درگذشت مینوی این کار به انجام نرسید و در نتیجه وی به تنهایی به گردآوری یادداشت ها و مطالب برای آن جلد پرداخت.

با نظر به استقبالی که در اقطار مختلف جهان از دیوان ناصر خسرو به عمل آمده و در برخی از کشورها همچون افغانستان و تاجیکستان و ازبکستان، دیوان او را در دانشگاه ها تدریس می کنند و نیز با توجه به این که خواندن و فهم اشعار او به دلیل پرداختن به مسائل کلامی و فلسفی و نیز داشتن تعقید لفظی، آسان نیست، مؤلف

تصمیم گرفت به جای اختصاص یک جلد به تعلیقات دیوان، به شرح کامل دیوان بپردازد.

وی در این کار کلیه کلمات مشکل و عبارات پیچیده را توضیح داده و چنانچه برای کلمات یا مفاهیم به کاررفته در دیوان ناصرخسرو نظیری در کتب نظم و نثر دیگر اعم از فارسی و عربی می‌شناخته، ذکر کرده و اگر در بیت از آیه یا حدیثی اقتباس شده، به آن اشاره داشته است. همچنین با توجه به این که ناصرخسرو در اشعارش به بیان مسائل دینی به خصوص مذهب اسماعیلیه پرداخته، مؤلف از منابع دینی و اسماعیلی و نیز دیگر آثار ناصرخسرو در شرح اشعار مدد جسته است.

به همین منظور جلد اول آن را به شرح و توضیح پنجاه قصیده اول از دیوان اختصاص داد که به وسیله انجمن آثار و مفاخر فرهنگی چاپ شد. در جلد دوم پنجاه قصیده دوم شرح شده و در پایان نیز فهرستی از پنجاه قصیده مذکور به ترتیب قوافی آمده است. این مجلد به ویراستاری حمیده حجازی به مناسبت چهلمین سال تاسیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران منتشر شده است.

پایان